

het project **Koe & Wij**

Zestig veehouders zoeken de komende twee jaar uit wat weidegang op het eigen bedrijf betekent. Het zijn bedrijven die in toenemende mate belemmeringen ervaren op het gebied van kleine huiskavel, automatisch melksysteem, koppelgrootte en hoge melkproductie. Veeteelt volgt deze weideperiode van vier deelnemers de ervaringen op de voet.

De koeien van de vier deelnemers aan het project Koe & Wij grazen hoofdzakelijk in de koelte van de nacht en de morgen een deel van het rantsoen bij elkaar.

De hitte kost melkproductie, maar de deelnemers zijn verbaasd over hoeveel weidegras de koeien toch nog opnemen. Een overzicht van de hete julimaand.

Droogte en hoge temperaturen zorgen voor minder weide-uren

Verzengende zomerhitte

Deelnemer groep 'Melkrobot' **Jan van Nistelrooy, Maren-Kessel**

's Nachts voeren voor extra robotbezoek'

'De koeien liepen zes weken lang op een perceel van negen hectare. Vanwege de warmte gingen ze alleen nog maar 's nachts naar buiten. Toch bleef het robotbezoek op peil met gemiddeld 2,3 melkingen per koe per dag. Het aantal koeien dat de robot te vroeg bezocht en daardoor nog niet gemolken werd, was zelfs groter dan anders omdat de koeien dicht bij de robot bleven.'

'Doordat de koeien massaal 's nachts naar buiten gingen en gezamenlijk weer naar binnen kwamen, waren er wel pieken en dalen in het robotbezoek. Daarom ben ik een tijdje de koeien om vijf uur 's morgens gaan voeren. Dat betekende wel extra werk, maar het lokte de koeien naar de stal en dus naar de robot.'

'Ik schat in dat de koeien drie kwart van het rantsoen ophalen aan het voerhek in de stal. In de stal heb ik verder geen extra maatregelen genomen om de koeien te verkoelen. Wel heb ik ze bij de eerste regenval een nieuw perceel gegeven, dat drie weken geleden gemaaid is. Ik hoop dat ze daarop het ritme van dag en nacht weiden weer oppakken.'

Deelnemer groep 'Kleine huiskavel' **Sjaak van Essen, Eleveld**

'Je verbaast je over de grasopname bij hitte'

'In de maanden juni en juli heeft het hier in totaal 50 millimeter geregend. Dat is echt veel te weinig. Afgelopen jaren hebben we erg ons best gedaan om de afwatering en draagkracht van de percelen op orde te krijgen door onder andere de grond diep te spitten om zand boven te brengen. Je kunt zien dat dat gelukt is, onze graspercelen zijn eerder bruin en dor dan die van de burens.'

'We bleven om de twee tot drie dagen de koeien omweiden op percelen van tweeënhalve hectare. De koeien gingen 's morgens na het melken naar het land en kwamen om een uur of één weer naar de stal. De stal biedt schaduw en verkoeling.'

'In de stal zijn we meer van het basisrantsoen gaan voeren, maar je blijft er verbaasd over staan hoeveel gras ze nog in het land opnemen. Als de koeien een dag te lang in een perceel lopen, zie je dat terug in een lagere melkproductie.'

'De ruwvoorraad wordt door het harder voeren op stal en de minimale groei in het land krap. Toch hebben we nog geen moment gedacht dat we het grasland hadden moeten beregenen. Dat kan met de huidige dieselprijzen niet uit.'

Deelnemer groep 'Grote koppels' **Gosse de Boer, Drachtstercompagnie**

'Weiden kaalgevreten zonder veel protest'

'Het land is flink verdroogd. Het gras schiet in de aar en percelen die we wilden kuilen, hebben we gemaaid en vers op stal gevoerd. We zitten krap in het gras en voeren stevig bij. Gelukkig lijkt de mais dit jaar erg goed te worden.'

'We zijn de koeien ook met de hitte blijven weiden. 's Morgens direct na het melken gingen ze naar buiten. Om een uur of elf kwamen de koeien zelf weer naar binnen. In plaats van drie dagen bleven de koeien nu vier of vijf dagen op een perceel lopen. Wanneer het droog is, blijft het gras schoon en vreten ze de weiden erg kaal zonder protest.'

'Door de hitte viel de laatste BSK van 35,5 niet mee, al bleven de gehalten met 4,29 procent vet en 3,34 procent eiwit redelijk op peil. We voeren nu vers gras op stal van nieuw ingezaaid grasland. Mede door die goede gras kwaliteit en de afkoeling van de laatste dagen merk je dat de productie weer stijgende is. Door de eerste regen kleurt het grasland mooi bij, maar het is nog niet genoeg. We weten in elk geval dat we voorlopig nog niet hoeven te kuilen.'

Deelnemer groep 'Hoge productie' **Jan Vermeer, Heeze**

'Droogte kost veel arbeid en melkproductie'

'Onze regeninstallatie heeft afgelopen maand 500 uur gedraaid, met name in de percelen met aardappelen. Wanneer er tijd over was, beregenden we het grasland. De droogte heeft naast melkproductie vooral veel arbeid gekost.'

'De koeien zijn teruggevallen in productie gedurende de tweede hittegolf. Hoe langer de hitte aanhield, des te zwaarder het voor ze werd. De gehalten schommelden sterk en de productie van de nog steeds oudmelkte veestapel is met drie kilo per koe gezakt.'

'Ondanks de droogte is er op ons bedrijf geen ruwvoertekort. De eerste snedes waren goed en er is nog voldoende mais. Daarom hebben we de pinken na een korte weideperiode weer binnengehaald omdat het weidegras op raakte.'

'De koeien bleven overdag binnen. We

hebben geen ventilatoren, maar zo liepen ze in elk geval in de schaduw. In het land liepen ze op etgroen, waar ze nog wel wat eiwit van binnenkregen, maar dat was al snel op. We hebben nu 50 millimeter water gehad en ik verwacht dat de grasmat daar snel weer van herstelt.'